

Dokument nr. 15:9

(2002-2003)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 161

Innlevert 6. desember 2002 av stortingsrepresentant Knut Storberget

Besvart 17. desember 2002 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Kan statsråden foreta seg noe slik at praktiseringen av flyktningpolitikken blir mer rettferdig sikrer likebehandling og at de kommuner som over lang tid har bosatt vel integrerte flyktninger får forutsigbarhet i at disse får bli i kommunen?»

BEGRUNNELSE:

Det har gjennom brev fra Tolga kommunes ordfører til Regjeringen og i mediene vært kjent at den sak Utlendingsnemnda nå behandler vedrørende en familie på Tolga (bl.a. FK nr. 99031915-2 mfl.) er i ferd med å forskjellsbehandle en familie. To brødre får bli, den tredje med familie skal sendes ut. Til tross for at disse er godt integrert i kommunen, er sysselsatt og har betydelig beskyttelsesbehov, er vedtak fortsatt negativt. For kommunen reiser dette viktige prinsippspørsmål når de i den ene omgang er pålagt å ta imot flyktninger for i det andre øyeblikk måtte gi slipp på viktige ressurser for kommunen. Familiens situasjon synes dessuten svært alvorlig.

Svar:

Hensikten med omleggingen av saksbehandlingen av utlendingssaker var bl.a. å sikre likebehandling og en mer rettferdig flyktningpolitikk. Klagesaksbehandlingen ble flyttet ut av departementet til et selvstendig, uavhengig organ, Utlendingsnemnda. For det andre har departementets adgang til å instruere i enkeltsaker blitt begrenset, både i forhold til Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda. Kommu-

nal- og regionaldepartementet arbeider med forskriftsbestemmelser om vilkårene for å anses som flyktning. Hensikten med slike bestemmelser er å nedfelle gjeldende praksis i regelverket, for å sikre likebehandling og dermed en mer rettferdig praksis.

Jeg har forståelse for at kommuner som bosetter flyktninger har behov for forutsigbarhet for at flyktningene får bli i kommunen. Det stiller seg imidlertid noe annerledes når personer uten tillatelse til å oppholde seg i Norge blir bosatt i kommuner i påvente av at søknad om asyl blir behandlet. Her kan utfallet like gjerne bli at søkeren ikke fyller vilkårene for asyl eller annen tillatelse til opphold i Norge.

Hovedregelen er at utlendinger ikke blir bosatt i en kommune før det er bestemt at vedkommende får tillatelse til å bli i Norge. Asylsøkere har tilbud om midlertidig bosted i statlige asylmottak mens deres søknad om asyl er til behandling. Dette er kun et tilbud, og asylsøkere som klarer seg selv kan flytte hvor i landet de vil. Personer som har hatt kollektiv beskyttelse før de søker om asyl, har ofte blitt boende i en kommune mens de venter på svar på søknaden om asyl.

Asylsøkere som flytter ut av mottak og bosetter seg i kommuner, blir imidlertid ikke bosatt av staten. Staten kan i spesielle tilfeller bosette asylsøkere som ikke har fått svar på søknaden om asyl. Det gjelder i første rekke enslige mindreårige asylsøkere og personer som pga. alder eller sykdom ønsker å bo sammen med familie utenfor mottak.

Familien som er bakgrunnen for spørsmålet, hadde fått avslag på søknad om asyl av Utlendingsdirektoratet før familien flyttet til Tolga kommune i fjor.

Årsaken til at familien ble bosatt i en kommune til tross for at familien ikke hadde oppholdstillatelse, var begrunnet i helsemessige og sosiale forhold. Familien ble dermed bosatt i en kommune, til tross for at endelig vedtak i asylsaken ikke forelå. Jeg kjenner imidlertid ikke til denne saken, vet derfor ikke hvorfor to brødre fikk bli, mens den tredje fikk avslag. Jeg vil understreke at vurderingen av om familien har et beskyttelsesbehov etter omleggingen av saksbehand-

lingen, er et ansvar for Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda.

Til slutt vil jeg understreke at ingen kommuner er pålagt å ta imot og bosette flyktninger. Staten ber imidlertid kommunene om å ta imot det antall flyktninger eller personer som får innvilget tillatelse til å bo i Norge, slik at de så raskt som mulig kan etablere seg og komme i arbeid eller utdanning.

SPØRSMÅL NR. 162

Innlevert 9. desember 2002 av stortingsrepresentant Steinar Bastesen

Besvart 17. desember 2002 av miljøvernminister Børge Brende

Spørsmål:

«Det har i lengre tid vært kjent at det ligger oljetønner og andre beholdere utenfor Steilene i Oslo-fjorden som kan være en mulig forurensningskilde.

Hvordan er situasjonen i forhold til å fjerne disse tønnene og beholderne, og vil man i framtiden sørge for at man under fjerning av forurensningskildene benytter metoder der man ikke utsetter miljøet for stor risiko for en videre spredning av forurensningen?»

BEGRUNNELSE:

Det er et stort problem for plante- og dyrelivet og de som livnærer seg av havets ressurser, at det finnes store mengde oljetønner og beholdere med forurensningspotensial på havbunnen.

Ifølge medieomtale hevet forurensningsmyndighetene i vår noen av de oljetønnene og beholderne som var funnet utenfor Steilene. Ifølge det samme oppslaget kunne det se ut til at oljetønnene og beholderne ble hevet med hjelp av nett, noe som kunne ha resultert i at forurensningen ble spredt.

Myndighetene var på forhånd informert om at lokale fiskere hadde skaffet seg teknologi og kompetanse til å heve tønner og beholdere fra havoverflaten og havbunnen - med at tønnene og beholderne pakkes inn og alt på bunnen. Dette for å hindre at den potensielle forurensningen skal spre seg i sjøen. Disse fiskerne hadde tilbudt seg å hjelpe til med å fjerne de mulige forurensningskildene.

Det var på før hevingen i vår mistanke til at noen av de mindre beholderne kunne inneholde kvikksølv. Hadde det vært kvikksølv i beholderne og disse hadde blitt punktert under hevingen kunne derfor den

valgte hevingsmåte ha ført til et alvorlig forurensningsproblem. Det er derfor underlig å registrere at man valgte å heve oljetønnene og beholderne med en løsning som der tønnene ikke var plombert før hevingen skjedde.

Svar:

På initiativ fra Statens forurensningstilsyn (SFT) har Esso Norge AS fått kartlagt området ved Steilene hvor tønnene ligger. Kartleggingen er utført av Norsk institutt for vannforskning (NIVA) og viser at omtrent 1 000 tønner er dumpet i området. Tønnene som trolig ble dumpet på 50- og 60-tallet, ligger på mellom 32 og 42 meters dyp. Kartleggingen viser videre at tønnene stort sett er tomme eller inneholder små mengder restmateriale. Selv om restmaterialet i de undersøkte tønnene har noe innhold av miljøgifter, konkluderer NIVA med at det er lite sannsynlig at tønnene representerer stor fare for ytterligere forverring av miljøtilstanden i området. I brev til Esso Norge AS datert 6. desember d.å., slutter SFT seg til NIVAs vurderinger og vil ikke forfølge saken videre. SFT tar imidlertid forbehold om at saken kan bli tatt opp igjen, dersom det kommer frem nye opplysninger av betydning for saken.

I forbindelse med de undersøkelsene NIVA utførte, ble fem tønner tatt opp til overflaten for nærmere analyse av miljøgiftinnholdet. Fordi tønnene generelt er av svært dårlig forfatning, var NIVA spesielt opptatt av å velge ut tønner som kunne tåle en slik belastning og som dermed kunne tas opp uten fare for spredning av forurenset restmateriale. Den fremgangsmåten som NIVA her benyttet anses av SFT å

være tilfredsstillende, og hevingen av de fem tønnene utgjorde ingen betydelig forurensningsfare.

Som det fremgår av det ovenstående, er det etter SFTs vurdering ikke aktuelt å fjerne disse tønnene nå. Det er foreløpig ikke vurdert hvilke metoder som er best egnet ved en eventuell heving av tønnene.

Dette er en vurdering som må utredes nærmere, hvis det på et fremtidig tidspunkt blir aktuelt å fjerne tønnene fra sjøbunnen. Jeg er enig med representanten Bastesen i at den eller de metoder som eventuelt da velges, ikke må utsette miljøet for forurensningsrisiko.

SPØRSMÅL NR. 163

Innlevert 9. desember 2002 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 16. desember 2002 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Enkelte grupper tillates ikke å være yrkessjåfører, men kan etter dispensasjon føre privatbil. Her synes det å være en logisk brist. På den ene siden signaliseres det at disse representerer en risiko i trafikken, på den andre siden lar en være å ta konsekvensene av dette. Primærlegen som etter loven innstiller til fylkeslegen om å gi dispensasjon, opplever krysspress.

Hvilke virkemidler vil justisministeren ta i bruk for å endre praksisen, eventuelt vil det vurderes å endre lovverket?»

BEGRUNNELSE:

Det er ingen menneskerett å kjøre bil. Som trafikant påhviler det oss et særskilt ansvar både for eget og andres liv. Visse grupper er derfor etter nøye vurdering avskåret fra å kjøre bil fordi de representerer en økt risiko.

Svar:

Helsekrav til fører av motorvogn hører under Samferdselsdepartementets ansvarsområde. Spørsmålet blir derfor etter samråd med justisministeren besvart av meg.

I likhet med deg er jeg opptatt av at førere av kjøretøy skal være fysisk og psykisk best mulig skikket til å ivareta det ansvaret de har påtatt seg også overfor andre vegfarende. At de er skikket skal bl.a. ivaretas gjennom særskilte helsekrav i regelverket om førerkort, og gjennom vegmyndigheters, helsepersonells og politiets plikter etter disse reglene.

Gjennom EØS-avtalen er vårt regelverk på førerkortområdet harmonisert med gjeldende EU-bestemmelser, og helsekravene til fører er i hovedsak blitt skjerpet som følge av dette. Kravene til helse og

kompetanse er gjennomgående satt gradvis strengere, fra de lette klassene til klasse D (buss) og kjøreseddel for ervervsmessig persontransport. Etter mitt syn er dette fornuftig da yrkestransport av flere årsaker innebærer et utvidet ansvar og større belastning for sjåføren. Det er også i samsvar med vårt eget tidligere regelverk og praksis hvor det alltid har vært stilt de strengeste helsekravene til personer som ønsker å føre buss eller utføre annen ervervsmessig persontransport på veg.

Det er likevel slik at svært mange av de som ikke oppfyller helsekravene for føring av buss, har god nok helse til trafikksikker kjøring av personbil, og i noen få tilfeller hvert år får personer med førerrett for personbil dispensasjon til å føre minibuss. Tillatelsen vil normalt bare gjelde for kjøring av en bestemt minibuss og være begrenset til privat og vederlagsfri transport. Bakgrunnen kan f.eks. være at føreren er rullestolbruker som må ha spesialtilpasset kjøretøy med heis og andre hjelpemidler, eller behov for større kjøretøy for transport av funksjonshemmet familiedlem. Dispensasjon har også vært gitt for transport av institusjonsklienter eller på bakgrunn av arbeidsforhold eller selvstendig næringsvirksomhet.

Jeg mener at den restriktive praksis som er etablert gir mulighet for trygge og praktiske løsninger for personer som kan ha en besværlig livssituasjon. Jeg både forutsetter og har tiltro til at sikkerhetsaspektet vektlegges særskilt i den totalvurdering av den enkelte søker som gjøres av helse- og vegmyndigheter.

Jeg vil ellers nevne at vegmyndighetene og helsemyndighetene nå er i en dialog med formål å få et klarere skille mellom helsemyndighetenes ansvar for medisinske forhold og vegmyndighetenes ansvar for en totalvurdering av førernes kompetanse.

SPØRSMÅL NR. 164**Innlevert 9. desember 2002 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 16. desember 2002 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Når man nå ser at elprisene øker, legges det inn krav om enøktiltak eller vedfyringsmuligheter i nybygg, eventuelt rehabilitering av eldre boliger for funksjonshemmede og andre som bor i kommunale omsorgs- eller sosialboliger?»

Svar:

Gjennom plan- og bygningsloven og tekniske forskrifter til loven stilles det også krav til energibruk i forbindelse med nybygging og omfattende fornyelse. Kravene er strenge i forhold til mange andre land. Det er imidlertid ikke anledning til å stille krav til eksisterende bebyggelse i andre tilfeller enn der det utføres søknadspliktige arbeider. Bakgrunnen er at slike myndighetskrav kan utløse betydelige kostnader som boligeierne kanskje ikke har økonomi til å bære. Det er ved forskrift mulig å stille krav til utbedring av

bestemte typer byggverk, som skoler. Det er altså opp til den enkelte boligeier å ta initiativ til og eventuelt få utført enøktiltak.

Teknisk forskrift stiller krav om installering av skorstein i nye småhus over 50 m² og boligblokker opp til to etasjer. Kravet har bakgrunn i beredskaps-hensyn, i tilfelle svikt i hovedenergileveranse. Kravet gjelder ikke dersom bygningen er oppvarmet ved to tilstrekkelige og uavhengige energikilder, eller er tilknyttet fjernvarmeanlegg. Gjeldende regler om krav om skorstein gir etter min mening en hensiktsmessig balanse mellom hensyn til beredskap og boligeierens mulighet for selv å velge oppvarming, og det foreligger ikke forslag om å utvide krav om skorstein.

Myndighetene stimulerer på ulike måter til enøktiltak i nye og eksisterende boliger. Husbanken administrerer bl.a. en rekke låne- og tilskuddsordninger som kan bidra til å finansiere enøktiltak.

SPØRSMÅL NR. 165**Innlevert 9. desember 2002 av stortingsrepresentant Anne Helen Rui****Besvart 16. desember 2002 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Med den høye veksten i strømprisen så blir det vanskelig for de med dårlig råd å betale sine utgifter, og særlig boutgiftene med økende kommunale avgiftene. I de fleste av leiligheter der disse bor er det ingen mulighet til å fyre med ved, og de har ikke råd til å installere noe annen form for fyring.

I bostøttetildelingen blir elpris beregnet ut etter en regel, vil den nå raskt bli endret slik at den økte elprisen vil slå ut i økt bostøtte for de som nå trenger det mest?»

Svar:

Hustander med alders-, uføre- og etterlattepensjonister med samlet husstandsinntekt under minstepensjon tillagt 30 pst. får lagt til et sjablonbeløp for utgifter til lys og varme ved bostøtteberegning. Det er om lag 73 000 husstander som mottar sjablon for lys og varme.

Sjablonen for lys og varme avhenger av husstandens sammensetning samt i hvilken region husstanden er bosatt. Sjablonen er delt inn i tre regioner, som er fastsatt med utgangspunkt i klimaforhold. Minstesats for sjablonen pr. år er på om lag 3 315 kr (1 person i husstanden og region 3) og høyeste er med 9 840 kr (5 eller flere i husstanden i region 1). Grunnlaget for beregning av sjablonen for lys og varme i 2002 er strømpriser fra 2001.

Som følge av den høye veksten i strømprisen de siste ukene vil jeg oppjustere sjablonen for lys og varme i bostøtteordningen med virkning fra 1. termin 2003. Før den tid er det i praksis ikke mulig med en slik endring. Dette har sammenheng med at søknadsbehandlingen for 3. termin 2002 (utbetaling primo januar 2003) er i avslutningsfasen. En slik prioritering av sjablonen for lys og varme må gjøres innenfor de økonomiske rammer Stortinget har vedtatt for bostøtteordningen for 2003.

SPØRSMÅL NR. 166**Innlevert 9. desember 2002 av stortingsrepresentant Magnhild Meltveit Kleppa****Besvart 18. desember 2002 av arbeids- og administrasjonsminister Victor D. Norman****Spørsmål:**

«Kan statsråden stadfesta eller avvise at brannvernberedskapen er svekkja som fylgje av trong kommuneøkonomi?»

GRUNNGJEVING:

Norsk brannvernforening seier til media i samband med storbrannen i Trondheim at mange kommunar no svekker brannvernberedskapen fordi kommuneøkonomien er dårleg. Det er eit urovekkjande og uakseptabelt signal. Frå tidlegare veit vi at dei krava som er sette fram om effektivisering og omstilling frå Regjeringa si side, går ut over skule og omsorg. Eg ber statsråden i samarbeid med arbeids- og administrasjonsministeren klargjere om kommunane no også ser seg nøydde til å redusera brannvernberedskapen.

Svar:

I Sem-erklæringa blei det sagt at Regjeringa vil styrke kommuneøkonomien, og vil leggje opp til realauke i kommunesektoren sine inntekter i stortingsperioden. Dette følgjer ein opp i budsjettet for 2003. Men kommunane er sjølv ansvarleg for å tilpasse utgiftene til inntektsrammene dei har. Dei må modernisere, omstille og effektivisere drifta slik at ein får mest mogleg ut av dei tilgjengelege ressursane. Kommunane må òg prioritere dei lovpålagte oppgåvene slik at dei blir utført på ein tilfredsstillande måte for innbyggjarane.

Om brannberedskapen i kommunane meiner Direktoratet for brann- og elsikkerhet (DBE) at brannvesenet si evne til å gjennomføre både førebyggjande arbeid og utrykking samla sett aldri har vore betre enn i dag. Det har vore ein langsiktig satsing på å styrke brannvesenet på område kor effekten av branntrygging er størst, innanfor dei økonomiske rammene som er gitt. Styrking av kompetansen og det førebyggjande arbeidet har vore i fokus. Brannberedskapen er i store trekk stabil, men det har skjedd visse justeringar lokalt. Særleg dei større kommunane har gjort nokre reduksjonar i sine vaktstyrkar. Dette skjer innanfor den ramme som dimensjoneringsforskrifta gjer. Utviklinga er meir utførleg skilddra i St.meld. nr. 41 (2000-2001), kap. 4.

Det viktigaste grunnlaget for at utrykking ved brann skal kunne fungere etter føresetnadene, er at førebyggjande tiltak har vore brukt. Brannberedskapen er etter DBE sin vurdering tilfredsstillande dei aller fleste stader. Bare nokre få av landets 434 kommunar er av direktoratet gjort merksam på at brannordninga deira ikkje er god nok.

DBE har i løpet av hausten sett at enkelte kommunar har hatt som tilråding store kutt i budsjettet for brannvesenet. Dette må sjåast i samanheng med at ein del kommunar har hatt høgre brannberedskap enn det som følgjer av dimensjoneringsforskrifta. Eg er blitt forsikra om at direktoratet vil følgje utviklinga nøye, og at dei vil reagere dersom dei blir kjent med at nokre kommunar svekker brannvesenet si dimensjonering til under forskriftskrava.

SPØRSMÅL NR. 167**Innlevert 9. desember 2002 av stortingsrepresentant Kirsti Welander****Besvart 16. desember 2002 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet****Spørsmål:**

«I Regjeringens forslag til statsbudsjett foreslår Regjeringen å redusere statstilskuddet til skolefritidsordningen (SFO) med 219 mill. kr fra 2003. Fra 1. august 2003 vil tilskuddet ikke lenger være øremerket SFO, men bli innlemmet i det ordinære rammetilskuddet, og dermed bli en av mange utgiftsposter som skal kjempe om prioritet i kommunene.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre et godt tilbud om SFO både ved store byskoler og ved de små skolene i distriktet?»

BEGRUNNELSE:

I Sem-erklæringen fra de tre regjeringspartiene er målsettingen "å opprettholde skolefritidsordningen (SFO) som et velferdstilbud på småskoletrinnet".

I statsbudsjettet for 2003 foreslår Regjeringen å redusere tilskuddet til SFO med 219 mill. kr, dvs. mer enn en halvering av statstilskuddet til SFO.

Det reduserte tilskuddet skal fra 1. august 2003 innlemmes i rammetilskuddet til kommunene, og vil fra da følgelig bli en av mange utgiftsposter som skal kjempe om prioritet i et stadig fattigere Kommune-Norge.

Et eksempel er Oppdal kommune, som er stor i utstrekning, og som av den grunn har behov for en desentralisert skolestruktur. For dem vil bortfall av det øremerkede tilskuddet få store negative konsekvenser.

Det har de siste årene vært tilflytting av mange nye barnefamilier til grendene i Oppdal, og antall elever ved skolene har økt mye mer enn man trodde da skolebruksplanen ble vedtatt høsten 1999. Til tross for denne økningen har ikke de små grendeskolene nok brukere til å dekke kostnadene til SFO ved å øke brukerbetalingen. Til det er antall barn som bruker SFO ved den enkelte skole for lite.

Et tilbud om SFO ved disse skolene vil derfor måtte gå på bekostning av undervisningstilbudet. Al-

ternativet er å samle SFO-tilbudet til én eller to av de små skolene samt kjøre barna i buss til og fra sine skoler når de skal ha undervisning. Dette vil neppe oppfattes som en tilfredsstillende ordning for småbarnsfamilier, og tilflyttingen til grendene vil dermed på kort sikt stagnere og på lang sikt sannsynligvis reduseres.

Det er ikke bare små skoler som får problemer med å finansiere SFO. Allerede med dagens ordning må også store skoler bruke av midler som egentlig skulle vært brukt til undervisning for å kunne opprettholde tilbudet om SFO.

Dette betyr at selv om det faktisk er bred politisk vilje i Stortinget til å satse på skolen, vil kommunene fra 2003 få enda mindre penger å bruke både til undervisning og til et godt skolefritidstilbud for elevene.

Svar:

Til tross kuttet i tilskuddet på 217 mill. kr, og at ordningen skal innlemmes i rammetilskuddet til kommunene fra høsten 2003, er det Regjeringens målsetting at både SFO-tilbudet og dets kvalitet opprettholdes.

Kommunene kan velge mellom å øke ressursinnsatsen til SFO eller å øke foreldrebetalingen for å dekke inn kuttet i det statlige tilskuddet. Hele kuttet kan innhentes gjennom økt foreldrebetaling, slik at de kommunale utgiftene ikke trenger å bli større enn de er i 2002.

Alle kommuner er forpliktet til å ha en skolefritidsordning for elever fra 1.-4. klasse i grunnskolen. Kommunene er ikke forpliktet til å opprettholde SFO-tilbud ved alle skolene i kommunen, og kan derfor velge om de vil samle tilbudet ved et utvalg av skolene.

Midler som skal dekke undervisning i grunnskolene skal ikke brukes til å finansiere SFO. I de kommunale regnskapene skal utgifter til SFO og til skoledriften skilles fra hverandre.

SPØRSMÅL NR. 168**Innlevert 9. desember 2002 av stortingsrepresentant Kirsti Welanders****Besvart 16. desember 2002 av olje- og energiminister Einar Steensnæs****Spørsmål:**

«Manøvreringsreglement som ble utarbeidet for 30-40 år siden for kraftverkene i Norge, viser seg i mange sammenhenger ikke å fungere tilfredsstillende i dag.

Ser statsråden at det kan være behov for å ta opp til revisjon manøvreringsreglement som ikke tar hensyn til allmenne og miljømessige interesser i tilstrekkelig grad, og vil statsråden ved avdekking av et slikt behov være åpen for konkrete endringer i gjeldende reglement?»

BEGRUNNELSE:

Driva kraftverk fikk regulerings- og utbyggings-tillatelse i 1969, og ble satt i drift i 1973. Gjevilvatnet er hovedmagasin for kraftverket med regulerings-høyde 15 meter.

Gjevilvatnet har fått betydelige skader som følge av vassdragsreguleringen.

Basert på erfaringene fra snart 30 års drift har Oppdal kommune, fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Direktoratet for naturforvaltning og Sør-Trøndelag fylkeskommune konkludert med at skadevirkningene for allmenne interesser langt overstiger det som ble forutsett på regulerings-tidspunktet. Det ble derfor fremmet krav om at manøvreringsreglementet tas opp til revisjon slik det ifølge § 6 i reglementet er anledning til.

Kravet er avslått av NVE, og avslaget senere påklaget av Sør-Trøndelag fylkeskommune. Klagen ligger nå til behandling i Olje- og energidepartementet.

TrønderEnergi Kraft AS har i høst søkt om endring av deler av en av paragrafene i reglementet. Søknaden er nå ute på høring. De foreslåtte endringene vil redusere minstekravet til vannføring i Driva f.o.m. juli, noe som vil gi noe økt vannstand i Gjevilvatnet utover sommeren og høsten i forhold til i dag, særlig i snørike år. Endringene i reglementet må likevel ses på som så marginale at de på sikt ikke vil endre situasjonen i nevneverdig grad for Gjevilvatnet. Det vil derfor fremdeles være i Oppdal kommunes interesse å søke å få en gjennomgang av manøvreringsreglementet for Driva kraftverk.

Svar:

Saken som konkret tas opp gjelder klage over NVEs avslag på fylkeskommunens krav om å ta manøvreringsreglementet for Gjevilvatnet i Oppdal opp til ny vurdering.

NVE har oversendt klagen til Olje- og energidepartementet. Jeg har utsatt behandlingen av denne saken i påvente av NVEs innstilling i forbindelse med TrønderEnergis søknad om endring av manøvreringsreglementet for Driva kraftverk. Disse sakene henger så tett sammen at det er naturlig å se de under ett.

Jeg finner det ikke riktig å gå inn på en konkret klagesak som ligger til behandling i departementet. Saken er derimot egnet til å belyse de prinsipielle problemstillinger som tas opp når det gjelder revisjon av manøvreringsreglementer basert på miljømessige vurderinger.

Vassdragsreguleringsloven ble endret i 1992 da det bl.a. ble innført en generell adgang til å revidere vilkår i tidligere gitte reguleringskonsesjoner. En hovedhensikt med denne endringen var å ivareta hensynet til at samfunnet i ettertid har endret syn på vannkraftutbygging og nå legger større vekt på ulike allmenne interesser. For Gjevilvatnets del vil en slik revisjon være aktuell i 2019, dvs. 50 år etter konsesjonstidspunktet.

Vurderingstemaet i den foreliggende saken er manøvreringsreglementets pkt. 6 som kan nyttes for å kunne gripe inn dersom noe ekstraordinært skulle skje når det viser seg at vasslippingen medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser.

Denne bestemmelsen skal fange opp tilfeller der det viser seg at reguleringen medfører store skader som ikke ble vurdert eller kunne forutses av konsesjonsmyndigheten på det tidspunkt da konsesjonen ble gitt. Bestemmelsen omfatter også senere oppståtte skadevirkninger pga. endrede forhold. Det er i begge tilfeller et krav om at det foreligger skader av omfang.

Jeg er naturligvis åpen for gjøre endringer i manøvreringsreglementer når det er hjemmel for dette i lov og konsesjonsvilkår, og sterke miljømessige hensyn tilsier det.

SPØRSMÅL NR. 169**Innlevert 10. desember 2002 av stortingsrepresentant Ågot Valle****Besvart 17. desember 2002 av sosialminister Ingjerd Schou****Spørsmål:**

«Hordaland fylkesutvalg har hatt oppe spørsmål om å kutte i transportordningen til funksjonshemmede som har grunnstønad. Dette vil åpenbart føre til isolasjon og færre muligheter til samfunnsdeltakelse.

Mener statsråden at fylkeskommuner kan avvise funksjonshemmede med behov for transporttjeneste med henvisning til grunnstønaden, og vil hun utarbeide sentrale retningslinjer som definerer målgruppen og formålet med transporttjenesten slik at det blir forutsigbarhet rundt ordningen?»

Svar:

Spørsmålet er stilt til sosialministeren, men er oversendt til samferdselsministeren som rette fagstatsråd.

Jeg vil presisere at drift av lokal kollektivtransport er et fylkeskommunalt ansvar. Transportordningen for funksjonshemmede er følgelig også underlagt fylkeskommunen. Hver enkelt fylkeskommune er pålagt av staten å ha et transporttilbud til funksjonshemmede - den såkalte TT-ordningen, men

som for kollektivtransporten generelt er det ikke spesifisert hvor omfattende tilbudet skal være.

I ovennevnte spørsmål fra Ågot Valle vises det til Hordaland fylkesutvalg. På møtet i fylkesutvalget den 5. desember ble det vedtatt å oppheve vedtaket som ble truffet 21. november angående funksjonshemmedes transportordning. Før fylkesutvalget tar saken opp til ny vurdering ønsker det et møte med Rikstrygdeverket for avklaringer med henhold til regelverket og praktisering av dette. Videre ønsker fylkesutvalget å møte de funksjonshemmedes brukerorganisasjoner for å drøfte gjeldende og framtidige transportordninger.

Samferdselsdepartementet ønsker å anføre at det *ikke* er lagt opp til å utarbeide landsomfattende retningslinjer som spesifiserer hvilket omfang transporttjenesten for funksjonshemmede skal ha i fylkeskommunene/Oslo kommune. Begrunnelsen for dette er som nevnt at TT-ordningen er et fylkeskommunalt ansvar og derfor underlagt politiske prioriteringer i hver enkelt fylkeskommune.

SPØRSMÅL NR. 170**Innlevert 10. desember 2002 av stortingsrepresentant Kjetil Bjørklund****Besvart 17. desember 2002 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold****Spørsmål:**

«Hva er de totale kostnadene for utvikling og implementering av Felles Integrert Forvaltningssystem (FIF) i Forsvaret, slik dette skal leveres av Program GOLF som integrert økonomi- og lønssystem og logistikk- og ledelsessystem?»

BEGRUNNELSE:

I forslaget til forsvarsbudsjett for 2003, jf. St.prp. nr. 1 (2002-2003), kommer det ikke frem hva de endelige kostnadene for implementering av GOLF kommer til å være. Gjennom omdefinering fra prosjekt til program kommer heller ikke årsbevilgningen klart fram. Forsvarskomiteen på Stortinget har ved to

anledninger bedt om løpende orientering om de kostnadmessige sidene ved implementeringen av dette programmet, jf. Innst. S. nr. 238 (1999-2000) og Innst. S. nr. 316 (2000-2001). Program GOLF har en såpass sentral plass i ledelsesutviklingen og for innsparingene i omstillingsperioden, at Stortinget bør få den informasjon man har etterspurt om den endelige kostnad gjennom hele programperioden.

Svar:

I september 2001 besluttet Forsvarsdepartementet at GOLF, i stedet for å bli gjennomført som ett stort prosjekt, skulle omdefineres til et program bestående av flere enkeltprosjekter som eventuelt skulle gjennomføres i sekvens. Målet om innføring av et

Felles Integrert Forvaltningssystem (FIF) lå fast. I tråd med denne oppdelingen av Prosjekt GOLF foreligger det derfor ingen godkjent totalramme for GOLF utover budsjettåret 2003.

Konsekvensene av endret strategi var at det kun var den første fasen i GOLF-programmet som skulle forprosjekteres, detaljforhandles og kontraktfestes innledningsvis. Forsvaret skal i kontrakten således ikke være økonomisk forpliktet utover første fase. Forsvarsdepartementet fant det hensiktsmessig at den valgte leverandør tildeles oppdraget/kontrakten for den påfølgende fasen, forutsatt at det besluttet å gå videre i programmet samt at leverandøren på en tilfredsstillende måte har oppfylt forpliktelsene for den foregående fase. Selv om ikke Forsvaret kan forplikte seg utover den enkelte fase, er hensikten å forplikte leverandøren til et helhetlig programopplegg så langt dette er mulig.

Det faktum at hvert enkelt prosjekt vil planlegges separat og i sekvens gjør at man på nåværende tidspunkt ikke har et samlet bildet av de totale investeringskostnadene for hele Program GOLF. Det vil

man heller ikke ha før det siste prosjektet i Program GOLF er planlagt og gjennomført. Skulle man måtte utarbeide et plantall for hele programmets levetid, ville man måtte gjøre en rekke antagelser og forutsetninger som i seg selv ville medført at plantallet ville blitt ytterst usikkert og dermed uegnet som styringsparameter.

Avslutningsvis vil jeg benytte anledningen til å påpeke at Program GOLF har til hensikt i det lengste å unngå å utvikle egne løsninger. Det er et stort fokus på å benytte såkalt "hyllevare" i størst mulig grad. Dette for nettopp å redusere den økonomiske og gjennomføringsmessige risikoen i prosjektene. Videre vil jeg også opplyse om at departementet er kjent med at Riksrevisjonen arbeider med en rapport om GOLF og dets forgjengere, og har fått opplyst at denne rapporten antagelig kan foreligge mot slutten av januar 2003.

Departementet vil komme tilbake til Stortinget med en evalueringsrapport når leveranseprosjekt 1 er gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 171

Innlevert 10. desember 2002 av stortingsrepresentant Morten Lund

Besvart 18. desember 2002 av fiskeriminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Den 83 fot store fiskebåten "Suløy Senior" kom ikke med på den foreløpige listen over de som får opprykk til gruppe 1 for 2003. Båten gir arbeid til sju heltidsfiskere, og leveransene er viktig for det lokale fiskemottaket på Sula i Frøya kommune.

Er det ved denne tildeling av kvoter lagt vekt på enkelte båters særlige betydning for å sikre bosetningsgrunnlaget på spesielt utsatte steder som her nevnt?»

BEGRUNNELSE:

Den aktuelle båt ble ifølge medieoppslag innkjøpt i februar 2001. Båten har ikke egen torskekvote, og eieren ble fratatt kvoten på sin forrige båt da han pga. hjertesykdom over flere år ikke kunne drive aktivt som fisker i tilstrekkelig omfang. Øysamfunnet Sula har i dag få andre arbeidsplasser enn de som er knyttet til fiske og fiskeforedling. En båt som "Suløy Senior" kan sammen med en del mindre båter bi-

dra til å sikre de tilførsler som trengs for å opprettholde driften på fiskemottaket.

Det er naturlig at man i slike tilfelle undres over hvilke kriterier som legges til grunn når nye kvoter tildeles og når dispensasjoner fra regelverket skal behandles. Så vidt jeg skjønner er forskriftene blitt fastsatt uten at næringens organisasjoner er tatt med på råd.

Svar:

En hovedutfordring i fiskeripolitikken er å ta vare på mangfoldet i fiskeflåten, og å utnytte de fordeler dette mangfoldet gir. Dette krever at man legger til rette for eksistensen av fartøygrupper med svært ulikt aktivitetsnivå. På den ene siden er det et ønske om en stor og differensiert kystflåte som kan fiske når været og tilgjengeligheten er god, mens en på den annen side ønsker mest mulig stabile rammebetingelser for den helårsdrevne kystflåten.

Den 25. februar 2002 sendte Fiskeridepartemen-

tet ut høringsnotat om adgangsbegrensning av kystflåtens fiske etter hyse og sei.

Etter Fiskeridepartementets vurdering var det behov for å begrense deltakelsen i fisket etter hyse og sei i kystflåten under 28 meter. Dels for å bedre lønnsomheten i flåten og dels for å legge til rette for innføring av ordninger som fører til en mer hensiktsmessig avvikling av fisket (drifts- og strukturordninger).

Hensikten med forslaget som var ute på høring var å skille ut fartøy med jevn høy aktivitet fra fartøy med lavere aktivitet. Innenfor fisket etter torsk ble dette gjort i 1990, og dagens gruppe I torsk er en adgangsbegrenset gruppe bestående av de mest aktive torskefartøyene. Utgangspunktet for departementets høringsforslag var en adgangsbegrensning av fisket etter hyse og sei. Vi fant det imidlertid formålstjenlig i denne sammenheng å etablere en ny gruppe I basert på den gamle gruppe I i fisket etter torsk og de fartøyene som oppfylte deltakerkravene med referanse i fisket etter sei eller hyse eller ett av disse fiskeslagene i kombinasjon med torsk. Å etablere en felles gruppe I gir muligheter til å regulere disse fartøyenes fiske på en hensiktsmessig måte.

En ny gruppe I vil bidra til å sikre en god lønnsomhet for disse fartøyene, hvor helårsfiskerne blir prioritert. Ved at de mest aktive fiskerne i dagens gruppe II som også har vært aktive i sei og/eller hysefisket får adgang til å delta i en ny gruppe I, vil også helårsfiskerne i dagens gruppe II prioriteres. Forskriften innebærer imidlertid også at de som ikke

kvalifiserer seg til deltakelse i en ny gruppe I kan fiske torsk, sei eller hyse innenfor egne avsetninger i en åpen gruppe II for disse fiskeslagene.

Det er i adgangsbegrensningen av sei og hyse lagt vekt på at man skal prioritere de fartøy som kan vise til høy aktivitet i de ovennevnte fiskeriene, og det er disse som nå er sikret adgang i den nye gruppe I.

Det er derimot ikke ved adgangsreguleringen av fisket etter hyse og sei vært lagt vekt på at enkelte fartøy, som følge av distriktsmessige hensyn, bør få deltakeradgang i ny gruppe I. Kriteriene for å få deltakeradgang er av objektiv karakter, og er således like for alle. Når det gjelder deltakelse i den nye gruppe I, vil jeg likevel gjøre oppmerksom på at det *så langt* synes som om det vil være et betydelig antall fartøy fra trøndelagsfylkene som vil komme inn i den nye gruppe I. Dette trolig basert på at disse har fisket mye sei. Slik sett kan det hevdes, siden både sei og hyse uavhengig av hverandre, kan kvalifisere til deltakelse, at forskriften tar hensyn til en varierende drift, og således lokale forhold, selv om vilkårene som sådanne er objektive.

Jeg vil avslutningsvis bemerke at etter forskriften av 1. november 2002 om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse og sei for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62°N i 2003 § 3, kan man etter gitte vilkår få dispensasjon fra aktivitetskravet. Slik søknad skal sendes til Fiskeridirektoratet i Bergen.

SPØRSMÅL NR. 172

Innlevert 10. desember 2002 av stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen

Besvart 16. desember 2002 av utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet

Spørsmål:

«Regjeringen har i sitt manifest mot mobbing forpliktet seg til å arbeide for en nullforekomst av mobbing på norske skoler innen to år. Kirkens Bymisjon i Vestfold har i den forbindelse sendt inn en søknad til et prosjekt om konflikthåndtering i skolen, men har fått blankt avslag fra departementet.

Kan utdannings- og forskningsministeren redegjøre for avslaget, eventuelt hvordan Regjeringen har tenkt å nå målet om nullforekomst?»

BEGRUNNELSE:

Mobbing er et alvorlig samfunnsproblem. Vi kan ikke vedta oss bort fra mobbing, det må konkrete til-

tak til. Kirkens Bymisjon i Vestfold ved Omsorgsstasjonen for Barn og Unge har et prosjekt som de ønsker å drive i skolene i Tønsberg-området. Søknaden svarer helt til Regjeringens satsing, og følger departementets krav til metodikk og innhold. Her får Regjeringen en gylden mulighet til å vise at manifestet mot mobbing er mer enn fagre ord.

Svar:

Arbeidet mot mobbing, vold og rasisme er en prioritert oppgave for Regjeringen. Derfor har Regjeringen sammen med Barneombudet, Kommunenes Sentralforbund, Foreldreutvalget for grunnskolen og Utdanningsforbundet undertegnet et manifest hvor vi

alle har forpliktet oss til å medvirke aktivt i arbeidet mot mobbing i skolen.

Manifestet gir ikke i seg selv noe løfte om slutt på mobbingen, men de fem manifestpartene har en felles visjon som grunnlag for sin innsats. Departementet i samarbeid med Barneombudet og de andre manifestpartene, arbeider aktivt for oppfølging av manifestet.

Jeg har iverksatt flere tiltak mot mobbing. Oppføringsloven er endret for å bedre elevenes læringsmiljø og for å tydeliggjøre de voksnes plikt til å gripe inn mot mobbing. Innføringen av Olweus-gruppens tiltaksprogram mot mobbing og antisosial atferd er forsert. I tillegg sprer departementet gjennom Læringssenteret informasjon om andre program med dokumentert effekt. Et av disse programmene er skolemekling.

Utdannings- og forskningsdepartementet har i samarbeid med Justisdepartementet gjennomført nasjonale utviklingsprosjekter i skolemekling både i grunnskolen og videregående opplæring. Prosjektet er evaluert og vist seg å ha god effekt. Det blir derfor videreført som eget program. I Skolemeklingsprogrammet arbeider en med verdier og holdninger og gir spesiell trening i konflikthåndtering. Skolemekling var på landsbasis i bruk i 644 grunnskoler pr. 31. desember 2001, hvorav 48 skoler i Vestfold.

Arbeidet for et godt læringsmiljø må være preget

av helhet, langsiktighet og sammenheng, der det legges vekt på samarbeid og samordning mellom tiltak og programmer og mellom nasjonale, regionale og lokale parter. Dette arbeidet koordineres gjennom Læringssenteret.

Kirkens Bymisjon i Vestfold søkte i brev av 16. desember 2001 om 450 000 kr for 2002 og planla å søke om tilsvarende støtte for 2003. Prosjektet hadde hovedfokus på konflikthåndtering i skolen, og var planlagt gjennomført i 2-4 grunnskoler i Tønsberg og Nøtterøy kommune.

Departementet mottar mange søknader om tilskudd til ulike tiltak og prosjekter innenfor bekjempelse av problematferd og arbeidet for et godt læringsmiljø. Søknadene overføres til Læringssenteret for nærmere vurdering fordi det er nødvendig å koordinere den samlede innsatsen på området. Departementet og Læringssenteret har begrensede midler til å støtte lokale utviklingsprosjekter. Det er derfor vesentlig å rette støtten inn mot områder som ikke er dekket opp av eksisterende tiltak. Når det gjelder søknaden om støtte til prosjektet "Konflikthåndtering i skolen", er det som nevnt et nasjonalt program i konflikthåndtering, hvor 48 skoler i Vestfold deltar. Departementet og Læringssenteret har derfor ikke funnet å kunne prioritere å støtte dette lokale prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 173

Innlevert 10. desember 2002 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen

Besvart 16. desember 2002 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«I Prinsdal sør i Oslo har naboer til skytebanen anmeldt Oslo politidistrikt og politimesteren for deres godkjennelse av Prinsdal skytebane etter forskrifter om anlegg av, kontroll med og godkjennelse av sivile skytebaner av 1. juli 1988. Naboene vil at Oslo politidistrikt har godkjent banen til tross for at de måtte vite at kravene ikke har vært oppfylt siden 1988. Naboene har i brev til justisministeren bedt om at han stenger skytebanen.

Vil justisministeren gjøre dette?»

Svar:

Jeg har mottatt en henvendelse fra "Aksjonen for nedleggelse av Prinsdal skytebane", hvor de krever at

skyttebanen stenges umiddelbart idet sikkerhetsmessige grunner tilsier at det er uansvarlig å holde skytebanen åpen.

Denne henvendelsen er sendt til Politidirektoratet, som er bedt om å vurdere henvendelse som en klage. Direktoratet er også bedt om å vurdere om saken har andre forvaltningsrettslige sider som krever oppfølging.

Jeg finner det ikke riktig å vurdere spørsmålet om en eventuell stenging av skytebanen så lenge saken er til behandling hos Politidirektoratet.

Jeg har for øvrig forstått det slik at forholdet er anmeldt. En anmeldelse skal i så fall vurderes av SEFO.

SPØRSMÅL NR. 174**Innlevert 10. desember 2002 av stortingsrepresentant Bjørn Jacobsen****Besvart 19. desember 2002 av utenriksminister Jan Petersen****Spørsmål:**

«Hva mener Regjeringen om situasjonen for menneskerettighetene i Etiopia, bl.a. sett i lys av at det gis ca. 100 mill. kr i stat til stat-bistand, på hvilken måte stiller Regjeringen krav i forhold til at regjeringen i Etiopia skal respektere menneskerettighetene, og ville det på noen måte kunne lette på menneskerettighetene ved å dreie bistanden mer over på frivillige organisasjoner som jobber mer direkte overfor de enkelte folkegrupper?»

BEGRUNNELSE:

Etiopia består av ulike folkegrupper. Oromoene utgjør vel 50 pst. av landets befolkning. De har en historie av langvarig undertrykkelse helt fra Menelik II krig for å utvide grensene av Abysinia til dagens Etiopia. Cirka halvparten av den oromiske befolkningen gikk med i krigen. Krigen var støttet av europeiske regjeringer, i særdeleshet England.

Oromoene har tradisjonelt styrt seg selv etter en demokratisk modell. De som har vært herrer i Etiopia de siste 100 årene har hatt en annen tradisjon med hierarkisk system. Dette gjelder også dagens herskere i Etiopia, som hovedsakelig kommer fra Tigray.

Oromobefolkningen kjempet sammen med tigrinjene om å styrte Mengistu Haile Mariams sovjetstøttede regime. Det ble vedtatt at fredsforhandlingene skulle foregå i London. Mengistu flyktet til Kenya noen få dager før forhandlingene skulle ta til. Oromogeriljaen OLF hadde i tråd med forutsetningene for fredsforhandlingene lagt ned våpnene, men ble tatt på senga da TPLF gikk inn i Addis Abeba med USAs velsignelse og tok makten.

Det ble gjort avtale om frie demokratiske valg i 1991, men det viste seg at TPLF hadde andre planer. Dette gjorde at OLF måtte trekke seg fra valget. TPLF danne et ettpartsystem som skulle inneholde alle folkegrupper. Fakta er at dette partiet er et stråparti for TPLF, og ivaretar Tigrays interesser som første prioritet.

OLF ble forbudt og alle som mistenkes for å ha OLF-sympatier risikerer fengsel, tortur, voldtekter og forsvinning. Tusenvis av mennesker har sittet i flere år i fengsel uten dom.

Spesielt er fengselet i Didessa, som egentlig var bygd som et lager under Mengisto, der fullt av mennesker utsettes for de verste fornedrelser.

Det har blitt utviklet et system som gjør at bønderne i Oromia bli satt i vanskelige situasjoner. Det fin-

nes mange eksempler på at bønderne tvinges til å kjøpe kunstgjødning på kreditt. Kunstgjødningen eies av selskaper som har forbindelser til de styrende. Når høsten slår feil og bonden ikke kan betale for kunstgjødningen, blir bonden drevet bort pga. at han ikke kan betale sin gjeld. I mars i år arrangerte studenter en fredelig demonstrasjon for å protestere på den måten bønderne ble behandlet på. Politiet skjøt med skarpt inn i folkemengden, og mange av studentene ble drept. Utover hele Oromia ble det holdt demonstrasjoner og tusenvis av mennesker ble fengslet. Mange forsvant og ble utsatt for voldtekter og tortur.

Svar:

Da spørsmålet også angår utviklingsministeren Frafjord Johnsons ansvarsområde avgis svar på vegne av oss begge.

Det blir med rette satt fokus på menneskerettighetene i Etiopia. Meget alvorlige overgrep har skjedd og skjer fortsatt i ulike folkegrupper. Norske myndigheter har, siden man inngikk bilateralt utviklingssamarbeid i 1995, ført en kritisk dialog med etiopiske myndigheter om menneskeretts- og demokratispørsmål. Selv om maktmisbruk fortsatt forekommer, er det viktig å understreke at det har skjedd en forsiktig positiv utvikling i det etiopiske samfunnet de seneste årene. Norge følger utviklingen i landet nøye, og pleier nær kontakt med representanter fra de enkelte folkegruppene. Denne kontakten blir også fulgt opp under politiske besøk, senest da statssekretær Helgesen besøkte Etiopia medio november.

Samlet norsk bistand til Etiopia blir på over 170 mill. kr (NOK) i 2002. 65 mill. kr (NOK) av dette er stat til stat-bistand. Rundt en tredjedel av stat til stat-bistanden rettes mot tiltak for menneskerettigheter, demokrati og godt styresett. Norge er ett av få giveland som har vært tilbakeholdne med å øke den direkte bilaterale bistanden til de siste årene, og ønsket om å avvente utviklingen for demokrati og menneskerettigheter er en viktig årsak til dette.

De resterende midlene kanaliseres gjennom frivillige organisasjoner og FN-systemet. I år går rundt 90 mill. kr (NOK) gjennom norske og lokale frivillige organisasjoner. Mye av deres innsats er knyttet til menneskerettigheter og demokratisering i det etiopiske samfunn. Eksempelvis mottar Kirkens Nødhjelp og Norsk Luthersk Misjonssamband betydelig midler fra norske myndigheter for deres arbeid i oromo-befolkede deler av Etiopia.

I vurderingen av innretningen på utviklingssam-

arbeidet er det også viktig å være oppmerksom på den rolle bistanden spiller i å bidra til å oppfylle de sosiale og økonomiske menneskerettighetene i Etio-

pia. Dette perspektivet hører med i en helhetlig vurdering av norsk innsats i landet.

SPØRSMÅL NR. 175

Innlevert 11. desember 2002 av stortingsrepresentant Sylvia Brustad

Besvart 17. desember 2002 av olje- og energiminister Einar Steensnæs

Spørsmål:

«En viktig forutsetning for økt bruk av naturgass innenlands er at det finnes tilgjengelige gassressurser for det innenlandske markedet. En stor del av gassen vi produserer er solgt på langsiktige kontrakter til Europa.

Hvor mye av gassen vi nå produserer er tilgjengelig for bruk innenlands, og hvor stor andel av gassen fra felt det finnes utbyggingsplaner for vil være tilgjengelig for innenlands bruk på kort og på lang sikt?»

BEGRUNNELSE:

Utsiktene til at Norge skal være en gassprodusent i lang framtid, er store. Etterspørselen etter gass i Europa er økende og det vil være store muligheter for å eksportere gassen på langsiktige kontrakter. En forutsetning for å ta en større andel av naturgassen i bruk i Norge er selvsagt at det er gass tilgjengelig på det norske markedet. Stortinget skal på nyåret starte arbeidet med St.meld. nr. 9 (2002-2003) Om innenlands bruk av naturgass mv. I denne forbindelse vil det derfor være viktig å få en beskrivelse av det framtidige gassmarkedet og hvor mye gass som vil være tilgjengelig for det innenlandske markedet på kort og på lang sikt. Spesielt vil det være interessant å få vite hvilke strategier de to selskapene Statoil og Norsk Hydro har for salg av gass på det norske markedet, der staten er en betydelig eier.

Svar:

Etter at Gassforhandlingsutvalget (GFU) ble permanent avvirket fra 1. januar 2002 avsetter det enkelte rettighetshaverselskap på norsk sokkel sin egen gass. Dette gjelder både gass vi produserer i dag og gass fra felt med utbyggingsplaner. Gassen omsettes

på markedsmessige vilkår basert på kommersielle forhandlinger. Det er dette prinsippet som best ivaretar hensynet til målsettingen om høy verdiskaping knyttet til gassressursene på sokkelen og som bidrar til gode samfunnsøkonomiske løsninger, jf. St.meld. nr. 9 (2002-2003) Om innenlands bruk av gass mv.

Gjenværende påviste gassressurser i felt og funn er av oljedirektoratet estimert til å utgjøre i overkant av 3 700 mrd. standard kubikkmeter. Volumene som er forpliktet under langsiktige kontrakter utgjør om lag 1 800 mrd. standard kubikkmeter. Det vil si at det er relativt store mengder gass tilgjengelig for salg under nye kontrakter.

De nærmeste årene vil det imidlertid produseres forholdsvis lite gass som ikke er forpliktet under langsiktige gasssalgsavtaler, men denne andelen øker etter hvert som de årlige forpliktete leveransene reduseres, og produksjonen øker. Det enkelte rettighetshaverselskap avsetter sin egen gass på kommersielle vilkår avtalt mellom selger og kjøper. Det er derfor vanskelig å anslå hvor mye gass som vil selges til innenlandsk bruk. Om lag 745 mill. standard kubikkmeter naturgass ble brukt i Norge i 2001. Til sammenligning utgjorde eksporten til kontinentet og Storbritannia 50,5 mrd. standard kubikkmeter. Det norske markedet er relativt lite pr. i dag, men en økning i innenlandsk bruk kan være svært betydelig uten at det står i konflikt med fortsatt høy eksport. Selv relativt små gassmengder kan gi rom for stor industriell aktivitet eller betydelig kraftproduksjon.

I St.meld. nr. 9 (2002-2003) Om innenlands bruk av gass mv., kap. 4, gis det en oversikt over status og planer for bruk av gass i Norge. Spørsmål vedrørende hvilke strategier enkeltstående selskap har for salg av gass på det norske markedet utover det som står beskrevet her, vil det være naturlig å rette til selskapene.

SPØRSMÅL NR. 176**Innlevert 11. desember 2002 av stortingsrepresentant Inger S. Enger****Besvart 17. desember 2002 av nærings- og handelsminister Ansgar Gabrielsen****Spørsmål:**

«SkatteFUNN-ordningen gir rett til skattefradrag for alle FoU-prosjekter som tilfredsstiller ordningens vilkår. Det er bedriftens skatteregnskap som danner grunnlaget for dokumentasjon. Gründere og bedrifter i oppstartsfasen, der de ansatte yter en betydelig ulønnet egeninnsats, faller derfor i stor grad utenom ordningen.

Hva vil Regjeringen gjøre for å gi gründerbedrifter med stor ulønnet egeninnsats samme mulighet for støtte som etablerte bedrifter?»

BEGRUNNELSE:

SkatteFUNN-ordningen er en god ordning for nyskaping og utvikling. Ordningen gir en rettighet til skattefradrag for opp til 20 pst. av de totale FoU-kostnadene i et prosjekt og bidrar til finansiering både av bedriftens egen kostnader og eventuelle innkjøpte FoU-tjenester. Ordningens ulempe er at skattefradraget først kommer i følgende års skatteoppgjør. Dette betyr at utviklingskostnadene i første omgang må fullfinansieres av bedriften. Denne svakheten var alle klar over da ordningen ble innført.

SkatteFUNN har også en annen svakhet. Ordningen krever at kostnadene må være utgiftsført i bedriftens skatteregnskap for å få skattefradrag. Dette er ikke problem for veletablerte bedrifter som har inntekter og utbetaler lønn til sine ansatte. Men for bedrifter i etableringsfasen skaper dette vanskeligheter. Den typiske gründer har stor ulønnet egeninnsats. Produktet er under utvikling - ikke på markedet - og bedriften har sjelden penger til å utbetale lønn. Det er ikke mulig å få synliggjort denne egeninnsatsen i skatteregnskapet. Når det gjelder andre tradisjonelle offentlige virkemidler for nyskaping og utvikling, får gründeren godtgjort for egeninnsatsen ved å dokumentere framdrift i prosjekt og gjennom revisorberedt prosjektrekskap.

I SkatteFUNN virker det også som om dette har vært intensjonen da det i regelverket er oppgitt at en kan beregne timekost til 1,6 promille av årslønn. Det står ikke noe om utbetalt lønn. Begrepet "kostnader" brukes i regelverket og ikke det mer presise ordet "utgift". Ordbruken tyder på at en i utgangspunktet ønsket å bidra slik som forrige FUNN-ordning var, eller

som virkemiddelordningen fungerer for øvrig. Det er ikke tatt høyde for at det i SkatteFUNN er de lokale likningsmyndigheter som skal foreta oppgjøret. Resultatet av ordningen er at de som driver nyskaping i små nyetablerte selskap faller delvis eller helt utenom ordningen. Det er denne gruppen som har vanskeligst for å finansiere utviklingsprosjektene sine. Det er derfor nødvendig at SkatteFUNN tilpasses slik at ubetalt egeninnsats også inngår i prosjektets totale kostnader.

Svar:

Fra 2002 ble det innført en skattefradragsordningen for bedriftsbasert forskning og utvikling (FoU) - SkatteFUNN. Ordningen er en rettighetsbasert skattefradragsordning uten noen budsjettmessig begrensning. Dette innebærer at alle prosjekter som tilfredsstiller lov og forskrift, gir rett til skattefradrag.

Ordningen ble etablert etter forslag fra Hervik-utvalgets innstilling (NOU 2000:7 Ny giv for nyskaping) om å etablere en skattefradragsordning for å øke næringslivets forsknings- og utviklingsinnsats.

Ordningen skal virke slik at virksomheter som ikke befinner seg i skatteposisjon også skal kunne benytte seg av skattefradragsordningen ved at disse bedriftene vil få en støtte tilsvarende skattefradraget ved skatteoppgjøret. Dette vil i særlig grad være aktuelt for bedrifter i etableringsfasen. Når det gjelder nyetableringer med ulønnet arbeid, så vil denne innsatsen normalt ikke kunne dekkes innenfor gjeldende regelverk for ordningen.

Unge bedrifter er gjerne utsatt for høye etableringskostnader og problemer med tilgang på risikovillig kapital, noe som gjør utviklingen av et produkt eller oppstart av kommersiell virksomhet vanskelig. Ikke desto mindre er denne gruppen svært viktig for innovasjon og nyskaping i næringslivet. I virkemiddelapparatet for næringslivet eksisterer det ulike typer direkte virkemidler som kan supplere hverandre og enkelte vil være bedre egnet enn skattefradragsordningen til å fange opp og bistå etablerere i en tidlig fase. Eksempler på slike virkemidler kan være etablererstipend og programmet FORNY. Dette understøttes også av Hervik-utvalget, som foreslo å innføre skattefradragsordningen parallelt med en styrking av flere forskjellige direkte virkemidler.

SPØRSMÅL NR. 177**Innlevert 11. desember 2002 av stortingsrepresentant Åslaug Haga****Besvart 20. desember 2002 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland****Spørsmål:**

«Flere kirker over hele landet kan neste år bli stengt pga. svak kommuneøkonomi. Folk som har ønsket begravelse, kan allikevel bli kremert pga. manglende bemanning.

Vil statsråden foreta seg noe for å hindre at dette skjer?»

BEGRUNNELSE:

De siste dagene har det vært oppslag i mediene om reduserte bevilgninger til kirke og kirkelige handlinger. I dagens utgave av Nationen framgår det at Kirkerådet frykter at 100 norske kirker kan bli stengt pga. dårlig kommuneøkonomi.

I tillegg til stengte kirker varsles det i enkelte kommuner om at det i perioder av året ikke vil være mulig å foreta begravelser. Det vil i så fall innebære at de døde må kremes.

Det er etter min mening feil prioriteringer i samfunnet vårt dersom kirker må holdes stengt pga. mangel på bevilgninger. Mange mennesker har et spesielt forhold til sin lokale kirke og det blir ikke det samme å bli henvist til kirken i en annen del av kommunen. At folk som har gitt klart uttrykk for at de ønsker å bli gravlagt, blir kremert pga. manglende bemanning, er helt uakseptabelt.

Svar:

Med bakgrunn i omtale i mediene i senere tid om svak kirkeøkonomi, reises det spørsmål om jeg som

kirkeminister vil foreta meg noe for å unngå at pårørende blir tvunget til å velge kremasjon framfor begravelse som følge av svak eller manglende bemanning hos kirkegårdsmyndighetene.

Jeg har merket meg og er bekymret for utviklingen i den lokale kirkeøkonomien, slik dette har kommet til uttrykk i senere tid med bl.a. varsel om stenging av kirker.

Den lokale kirkeøkonomien er i vårt land knyttet nært opp til kommuneøkonomien. Fra gammelt av har lokalsamfunnet, i dag kommunene, hatt det økonomiske ansvaret for driften av våre kirker og kirkegårder. Kirkeloven av 1996 førte videre denne forpliktelsen for kommunene. Slik kirkens økonomi i dag er utformet, må derfor forhold omkring kirkeøkonomien i stor grad ses i lys av kommuneøkonomien. Jeg vil i sammenheng med dette nøye følge utviklingen av den lokale kirkeøkonomien i tiden framover.

Når det spesielt gjelder spørsmålet om pårørende kan pålegges å velge kremasjon framfor begravelse, vil jeg understreke at lovgivningen på området, jf. lov 7. juni 1996 om kirkegårder, kremasjon og gravferd (gravferdsloven), har begravelse, dvs. kistebegravelse, som hovedregel. Kremasjon er omtalt særskilt i loven, jf. lovens § 10, der det er satt visse vilkår for kremasjon.

Jeg viser til dette, som innebærer at kirkegårdsmyndighetene ikke har adgang til å motsette seg begravelse eller kreve at pårørende velger kremasjon framfor begravelse.

SPØRSMÅL NR. 178**Innlevert 11. desember 2002 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal****Besvart 18. desember 2002 av olje- og energiminister Einar Steensnæs****Spørsmål:**

«Stortinget har et uttalt ønske om å satse på småkraftverk, og har påpekt at det må være enklere å realisere prosjekt samt støtte en prosess med å supplere Verneplan for vassdrag med vassdrag fra Samlet plan. En styringsgruppe i NVE foreslår nå å verne 63 nye vassdrag, hvorav ca. 21 elver aldri har vært med i Samlet plan.

På hvilket grunnlag har forvaltningen kunnet foreslå vern av elver som tidligere ikke har vært å finne på Samlet plan, og hvordan opplever statsråden denne verneprosessen?»

BEGRUNNELSE:

Vannkraft er den klart mest kostnadseffektive og miljøvennlige formen for energiproduksjon i Norge. Stortinget har ved gjentatte anledninger uttrykt seg positivt til økt utnyttelse av landets vannfall gjennom småskala kraftanlegg, bl.a. i Innst. S. nr. 263 (2000-2001).

St.meld. nr. 37 (2000-2001) konkluderte med at den såkalte Samlet plan var en av årsakene til omfattende og langtekkelige saksbehandlingsprosesser i forbindelse med vurdering av vannkraftprosjekter. Det var etter Stortingets syn behov for å rydde opp, slik at man med større sikkerhet kunne legge Samlet plan til grunn for sine beslutninger. Dette arbeidet var ansett som et prosjekt blant flere for å forenkle forvaltningssystemene til beste for brukerne. En naturlig konsekvens av dette var at de kraftutbyggingsprosjektene i Samlet plan med største negative miljøeffekter skulle overføres til Verneplan for vassdrag.

På bakgrunn av Stortingets behandling av nevnte melding, har Olje- og energidepartementet (OED) initiert et arbeid med å gjennomgå Samlet plan og utvide Verneplan for vassdrag. Arbeidet utføres av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning (DN).

Mens energi- og miljøkomiteen ønsker en større satsing på mikro- og minikraftverk, er signalene fra den pågående supplering av verneplanen at mulighetene for utnyttelse av vannkraften reduseres. Den iverksatte prosessens utforming, omfang og intensjon avviker således fra den intensjon Stortinget la til grunn.

Det er mye som tyder på at forvaltningen har speilvendt den oppgaven Stortinget gav til OED, og gjennomføringen av prosessen er på kollisjonskurs med grunnleggende forvaltningsetikk. Kartleggingen

av vassdrag virker å ha foregått på et tilfeldig grunnlag. I brev sendt fra NVE/DN til ulike organisasjoner ble organisasjonene invitert til å foreslå verneobjekter, og på fritt grunnlag gi en beskrivelse av hvilke vernekriterier som de selv mente skulle legges til grunn. I høringsdokumentet som er sendt ut sier ledelsen for prosjektet at det ikke er tid til en grundig utredning av verneobjektene, og at man heller ikke har sendt høringsdokumentet til berørte grunneiere.

Dette vitner om en tilfeldig saksbehandling, og en holdning til privat eiendomsrett som FrP vanskelig kan akseptere, og mange grunneiere og uavhengige småkraftprodusenter har stilt seg spørsmål med om det er andre motiver for prosessen enn å effektivisere byråkratiet.

Småkraftforeningen anslår det samlede kraftpotensialet som foreslås vernet til å ligge på over 10 TWh, mens Statkraft Grøner vurderer anslår potensialet opp mot 15 TWh. Dette betyr rundt regnet over 10 pst. av dagens samlede kraftforbruk i Norge. I distriktene oppfattes dette som ett av flere forsøk på å beslaglegge grunnlaget for verdiskaping i Utkant-Norge. Kombinert med manglende politisk bevissthet rundt Statkraft sin posisjon i kraftmarkedet, vekker det sterke reaksjoner at den samme instans som defineres som flaskehals for privat utbygging nå står i spissen for denne prosessen.

Svar:

Gjennom Stortingets behandling av St.meld. nr. 37 (2000-2001) ble det vedtatt at Verneplan for vassdrag skulle suppleres. Det ble nedsatt en egen styringsgruppe med representanter fra NVE og Direktoratet for naturforvaltning (DN), og det er denne gruppas forslag til supplering av verneplanen som nå har vært ute på høring. Som det fremgår av høringsdokumentet har ikke forslaget vært behandlet verken av NVE eller DN.

Jeg finner det ikke riktig å gi noen kommentarer til den prosessen som har foregått. NVE skal gi sin innstilling i saken til Olje- og energidepartementet i begynnelsen av 2003, og ved neste årsskifte tar Regjeringen sikte på å legge fram en proposisjon for Stortinget. Under departementets behandling av saken vil vassdragene bli vurdert i henhold til de føringer som er lagt av Stortinget.

Når det gjelder satsingen på småkraftverk, vil jeg bemerke at det i styringsgruppas høringsdokument gis uttrykk for at det bør åpnes for konsesjonsbehandling av mikro- og minikraftverk i vernede vass-

drag. Det pekes på at konsesjonsbehandling vil kunne gi et bedre grunnlag for å kunne vurdere miljøvirkningene av denne type inngrep. I tillegg vil det kunne settes vilkår som på en tilfredsstillende måte ivaretar hensynet til verneinteressene. Departementet vil drøfte denne problemstillingen i proposisjonen som skal legges fram for Stortinget. I vurderingen av dette spørsmålet i proposisjonen må departementet også se på hva som skal regnes som mindre kraftverk

som skal kunne konsesjonsbehandles.

Jeg vil understreke at jeg er opptatt av å legge til rette for satsing på utbygging av småkraftverk. I den forbindelse vil jeg vise til at i høringssaken om endringer av konsesjonsloven vedrørende hjemfall er det foreslått å heve konsesjonsgrensen i industrikonsesjonsloven for å tilrettelegge for utbygging av småkraftverk.

SPØRSMÅL NR. 179

Innlevert 11. desember 2002 av stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll

Besvart 23. desember 2002 av fiskeriminister Svein Ludvigsen

Spørsmål:

«Tirsdag 26. november i år så vi et svært bekymringsfullt oppslag på NRK om hvordan kongekrabben formerer seg med rekordfart og enkelte steder etterlater havbunnen omtrent som en ørken. Det virket av reportasjen som Direktoratet for naturforvaltning har fått munnkurv i saken.

Hva vil Regjeringen foreta seg for å hindre at kongekrabben sprer seg med de konsekvenser dette i fremtiden kan ha for fiskeriene?»

BEGRUNNELSE:

Dette var egentlig ment som et spørretimespørsmål, men da det i ettertid er fremmet et Dokument nr. 8-forslag måtte det gjøres om til et skriftlig spørsmål. I forbindelse med behandlingen i næringskomiteen, vil sikkert statsråden i brev uttale seg om saken. Jeg ønsker likevel et svar på dette nå.

Svar:

La meg aller først understreke at norske myndigheter ser alvorlig på problematikken knyttet til kongekrabben som introdusert art.

Imidlertid har vi har i dag begrensede kunnskaper om hvilken innvirkning kongekrabben har på økosystemet langs kysten og ut i Barentshavet. Jeg vil komme tilbake til dette.

TV er et sterkt medium, og jeg har registrert at NRKs "Ut i naturen" tirsdag 26. november i år har gjort et sterkt inntrykk på mange. Norsk fiskeriforvaltning kan imidlertid ikke utelukkende baseres på fjernsynsbilder tatt fra et begrenset område i Varangerfjorden i gyteperioden hvor kongekrabben samles i store antall på grunt vann. Faktum er at det ikke fin-

nes vitenskapelig dokumentasjon på hvilke effekter kongekrabben har hatt i Varangerfjorden. Å sammenlikne Porsanger- og Varangerfjorden som hhv. "før" og "etter", slik det gjøres i nevnte "Ut i naturen"-program, blir derfor feil.

Når dette er sagt, så vil jeg imidlertid nok en gang understreke at norske myndigheter tar situasjonen alvorlig. Dette har da også avspeilet seg i flere konkrete tiltak Regjeringens strategi for håndtering av kongekrabben. Først og fremst vil vi sammen med Russland fastsette en vestgrense for utbredelsen av kongekrabben slik at vi nasjonalt kan iverksette tiltak for å begrense en videre utbredelse vest for denne. Dernest vil vi fordoble uttaket av krabben på norsk side neste år. Til slutt vil vi øke forskningsinnsatsen kraftig i 2003. Nasjonalt har vi gitt Havforskningsinstituttets avdeling i Tromsø i oppdrag å utarbeide et program for forskning og overvåking av konsekvensene av kongekrabbens inntreden i våre farvann. Vi har videre satt av nesten 5 mill. kr på statsbudsjettet neste år for å sette i gang mer omfattende forskning på dette området, hvilket er et betydelig forskningsløft.

I forhold til Russland har vi blitt enige om å utvide forskningen på dette området. I denne forbindelse kan det nevnes at Norge og Russland under den 31. sesjon i Den blandete norsk-russiske fiskerikommissjon i Kabelvåg forrige måned ble enige om å arrangere et eget symposium i Norge med fokus på introduserte arter i løpet av første halvår 2003. Under samme sesjon ble Norge og Russland dessuten enige om å gi forskerne i oppdrag å utarbeide et vitenskapelig grunnlag for etablering av en vestlig grense for krabbens utbredelse og utarbeide forslag til mulige tiltak for å begrense videre utbredelse til områder vest for denne grensen. Vi tar sikte på at dette skal gi

oss et godt grunnlag for å sette en vestgrense for fellesforvaltningen, og dermed også gjøre norske myndigheter i stand til å iverksette effektive tiltak mot videre utbredelse av kongekrabben.

Avslutningsvis må vi heller ikke glemme at kongekrabben er blitt en viktig økonomisk ressurs for mange fiskere i Nord-Norge generelt, og i Finnmark spesielt. Førstehåndsverdien av årets fangst er anslått til å være mellom 30 og 40 mill. kr, og når krabbe-

kvoten fordobles til 200 000 dyr neste år er det rimelig å anta at det samme vil skje med førstehåndsverdien.

Alt tyder på at kongekrabben er kommet for å bli. Utfordringen i årene som kommer blir derfor å forvalte den på en slik måte at den kommer flest mulig til nytte, samtidig som den gjør minst mulig skade. Dette er Regjeringens ambisjon.

SPØRSMÅL NR. 180

Innlevert 11. desember 2002 av stortingsrepresentant Leif Lund

Besvart 18. desember 2002 av forsvarsminister Kristin Krohn Devold

Spørsmål:

«I Innst. S. nr. 232 (2001-2002), jf. St.prp. nr. 55 (2001-2002), forutsetter flertallet i komiteen at Forsvaret i omstillingsperioden på vanlig måte vil rydde Haslemoen militærleir og øvingsfeltet slik at det tilfredsstiller SFTs krav.

Kan jeg be statsråden redegjøre for hvor langt dette arbeidet er kommet, eventuelt om man er i rute?»

Svar:

Ved Stortingets behandling av Innst. S. nr. 232 (2001-2002), jf. St.prp. nr. 55 (2001-2002), ble det vedtatt at Haslemoen leir skulle nedlegges senest 31. juli 2004. I forbindelse med avhending av leiren forutsatte et flertall i komiteen at vanlige retningslinjer for miljø følges. Det vises for øvrig til at merknaden som det er henvist til i spørsmålet ble tatt ut (strøket) i forbindelse med behandlingen i Stortinget 19. juni 2002, jf. innlegg fra komiteens leder.

Forsvarsdepartementet vil påse at nedleggelsen av Haslemoen leir skjer i henhold til den tidsfrist Stortinget har satt. Jeg kan opplyse at de funksjoner som Artilleriet skal bidra med for etableringen av Østerdal garnison, som en del av Hærens utdannings- og kompetansesenter for kamptropper (KAMPUKS), vil være på plass på Rena fra og med høsten 2003. Haslemoen leir vil i omstillingsperioden, frem til sommeren 2004, fortsatt være en eiendom-, bygg- og anleggsressurs (EBA-ressurs) vi vil finne det nød-

vendig å trekke på ved behov. Dette skyldes at leiren må brukes av andre avdelinger i omstillingsperioden frem til tilstrekkelig EBA-kapasitet er bygget opp i Østerdal garnison.

En utrangering og avhending av leiren, herunder forberedelser til dette, vil påbegynne sommeren eller høsten 2004. Forsvaret vil i denne sak, som i øvrige avhendingssaker, forholde seg til krav stilt gjennom eksisterende lovgivning og tillatelser.

Det vesentligste av skyte- og øvingsfeltet på Haslemoen består av produktiv skog samt jordbruksområder; målfeltet for artilleri omfatter kun en liten del (ca. 1 600 x 800 m). Med unntak av to mindre veier er alle veier i feltet å anse som gode og fullt brukbare skogsbilveier.

Forsvaret er nå i slutfasen med å lage en helhetlig plan for fremtidige behov for skyte- og øvingsfelt. I dette inngår vurderinger av hvordan man skal utrangere og avhende landbaserte skyte- og øvingsfelt. Denne problemstillingen må også sees i sammenheng med prosessen knyttet til forsvarssjefens militærfaglige utredning (FMU-2003). Skyte- og øvingsfeltet på Haslemoen hører naturlig inn i ovennevnte arbeid. St.prp. nr. 55 (2001-2002) legger for øvrig ikke opp til at øvingsfeltet skal avhendes i selve omleggingsperioden. Når det gjelder miljøsituasjonen kan jeg nevne at avrenning fra øvingsfeltet har vært overvåket av NIVA i mer enn ti år.